

Ministeren

Indfødsretsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Indfødsretsudvalget har den 19. december 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 53 (Alm. del) efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 53:

Vil ministeren kommentere indlægget »Fængsel og opholdsforbud for vold, ikke frakendt dansk statsborgerskab« bragt på domstol.dk den 12. december 2023, herunder sætningen: »Anklagemyndigheden påstod seks af de tiltalte frakendt dansk indfødsret, men landsretten har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for dette«, og vil ministeren på baggrund heraf redegøre for, hvorfor der ikke skete frakendelse af dansk indfødsret i sagerne S-3461-22 og S-4001-22 og på baggrund heraf oplyse, om sagen giver Rigsadvokaten anledning til overvejelser om, at søge anketilladelse til Højesteret i Procesbevillingsnævnet?

Svar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag i Justitsministeriet, som jeg kan henholde mig til:

”Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Den 13. januar 2022 ca. kl. 23.00 blev to personer overfaldet på en parkeringsplads i det centrale Odense. Begge personer blev udsat for knivstik, og den ene kom i livsfare og måtte have bortopereret milten. Der blev rejst tiltale mod 10 personer (T1-T10) for grov vold efter straffelovens § 245, stk. 1, ved i forening at have begået overfaldet. Da det var anklagemyndighedens opfattelse, at overfaldet havde baggrund i en konflikt mellem grupper af personer, hvor der som led i konflikten blev anvendt skydevåben, blev forholdet påstået henført under strafskærpselsesreglen i straffelovens § 81 a, stk. 1.

I skyldkendelse af 28. oktober 2022 fandt Retten i Odense de tiltalte T1-T9 skyldige i overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf.

12. januar 2024

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 19923
Akt-id 2560123

§ 81 a, stk. 1, i forbindelse med overfaldet den 13. januar 2022. For de af de tiltalte, som tidligere var straffet for vold, blev forholdet tillige henført under straffelovens § 247, stk. 1, om vold i gentagelsestilfælde. Retten fandt det ikke bevist, at tiltalte T10 deltog i overfaldet.

Sagen blev herefter opdelt, så der den 28. oktober 2022 blev afsagt dom vedrørende de tiltalte T1-T3 og T10, mens sagen blev udsat vedrørende de tiltalte T4-T9, over for hvem der var spørgsmål om frakendelse af dansk indfødsret. Der blev vedrørende de tiltalte T4-T9 afsagt dom den 21. december 2022.

Ved Retten i Odenses dom af 28. oktober 2022 (senere Østre Landsrets sag nr. S-3461-22) blev tiltalte T10 frifundet, mens de tiltalte T1-T3 blev idømt straffe mellem fængsel i 2 år og 6 måneder og fængsel i 4 år og 6 måneder. Straffene omfattede til dels også andre strafbare forhold, bl.a. for én af de tiltalte grov narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191. De tiltalte T1-T3 blev i medfør af straffelovens § 79 a idømt forbud mod indtil videre at opholde sig i et nærmere bestemt område af Odense. Disse tiltalte havde ikke andet statsborgerskab end dansk, og der blev derfor ikke nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret, idet de herved ville blive statsløse, hvilket ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, sidste led.

Ved Retten i Odenses dom af 21. december 2022 (senere Østre Landsrets sag nr. S-4001-22) blev de tiltalte T4-T9 idømt straffe mellem fængsel i 2 år og 6 måneder og fængsel i 3 år og 6 måneder. Straffene omfattede til dels også andre strafbare forhold, bl.a. for to af de tiltalte forsøg på vold i gentagelsestilfælde, jf. straffelovens § 244, jf. § 247, stk. 1. De tiltalte blev i medfør af straffelovens § 79 a idømt forbud mod indtil videre at opholde sig i et nærmere bestemt område af Odense. De tiltalte, der efter anklagemyndighedens opfattelse alle havde andet statsborgerskab foruden dansk indfødsret, blev endelig med forskellige begrundelser frifundet for en påstand om frakendelse af dansk indfødsret, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 1. Af den grund havde retten ikke anledning til at tage stilling til en påstand om udvisning.

Begge domme blev anket til Østre Landsret vedrørende de tiltalte T1-T9, og sagerne blev behandlet sammen. I sidstnævnte sag gentog anklagemyndigheden påstanden om, at de tiltalte T4-T9 skulle frakendes dansk indfødsret og udvises af Danmark.

Ved Østre Landsrets dom af 12. december 2023 blev de tiltalte T1-T9 igen fundet skyldige i overfaldet den 13. januar 2022. Landsretten fandt herudover, at de to forsøg på vold i gentagelsestilfælde

havde baggrund i konflikten mellem de to grupperinger, og henførte også disse forhold under straffelovens § 81 a, stk. 1. Landsretten fandt efter sagens omstændigheder, at fængsel i 4 år ville være et passende udgangspunkt for strafudmålingen for overfaldet, og skærpede straffene til mellem fængsel i 4 år og fængsel i 6 år. Herudover blev bestemmelsen om opholdsforbud ændret, således at de tiltalte blev meddelt forbud mod at færdes og opholde sig i Odense Kommune i 5 år. Endelig stadfæstede Østre Landsret byrettens frifindelse for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret og udvisning vedrørende de tiltalte T4-T9.

Om spørgsmålet om frakendelse af indfødsret henviste landsretten indledningsvis bl.a. til, at det følger af forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at der efter omstændighederne vil kunne ske frakendelse, hvor en person ifalder straf efter straffelovens § 81 a. Ifølge Danmarks forpligtelser i henhold til Europarådets konvention om statsborgerret vil der dog alene kunne ske frakendelse, hvis personen har "udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser". Dette omfatter navnlig landsforræderi og f.eks. arbejde for en udenlandsk efterretningstjeneste, mens eksempelvis almindelig kriminalitet ikke er omfattet, hvor alvorlig den end måtte være.

Landsretten henviste herom til, at det efter forarbejderne er arten og karakteren af handlemåden, herunder dens følgevirkninger, der afgør, om der vil kunne ske frakendelse af dansk indfødsret, hvor en person ifalder straf efter straffelovens § 81 a. Det er ikke tilstrækkeligt, at der er tale om alvorlig kriminalitet. Den udviste handlemåde skal være egnet til at påvirke statens vitale interesser negativt for at kunne føre til frakendelse. Dette vil ifølge forarbejderne kunne være tilfældet for konflikter mellem grupperinger af kriminelle personer, der udfordrer og sætter spørgsmålstegn ved magtmonopolet, som er en helt central del af statens kompetence, og sætter spørgsmålstegn ved den grundlæggende samfundsstruktur og orden.

Landsretten bemærkede videre, at det fremgår af forarbejderne, at handlinger, der foretages som led i en allerede igangværende konflikt, må antages i almindelighed i højere grad at kunne føre til frakendelse end handlinger, som mere abstrakt er egnet til at fremkalde en konflikt mellem grupper. Det vil også kunne tillægges vægt, om den pågældende tidligere er straffet, ligesom situationer, hvor flere personer virker sammen, f.eks. om at opretholde kontrollen over et område ved vold, ulovlig tvang, trusler eller lignende, kan være omfattet.

Ved den konkrete afgørelse om, hvorvidt der var grundlag for at

frakende de tiltalte T4-T9 deres danske indfødsret, anførte landsretten, at de tiltalte var fundet skyldige i legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 81 a, stk. 1, ved at være kørt i tre biler efter to forurettede, som de kontaktede og tildelte slag og knivstik på en i øvrigt øde parkeringsplads i det centrale Odense ved 23-tiden. Landsretten fremhævede endvidere navnlig, at den ene af de forurettede kom i livsfare og måtte have bortopereret milten, at to af de tiltalte tillige var fundet skyldige i henholdsvis ét og to forsøg på vold i gentagelsestilfælde, og at den grove vold og voldsforsøgene havde baggrund i konflikten mellem de to grupperinger.

Efter en samlet vurdering af handlingernes art og karakter i de tre forhold og af følgevirkningerne af den grove vold fandt landsretten, at voldsudøvelsen ikke i fuldt tilstrækkeligt omfang kunne anses som en handlemåde, som var til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, som det efter forarbejderne til indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, og statsborgerretskonventionen må kræves. Med denne begrundelse tiltrådte landsretten, at de tiltalte T4-T9 var fri-fundet for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret og dermed også for påstanden om udvisning.

Rigsadvokaten har haft landsrettens dom forelagt med henblik på overvejelse af, om der var grundlag for på anklagemyndighedens initiativ at ansøge Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe dommen for Højesteret. Landsrettens domme i straffesager kan kun ankes til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, hvilket forudsætter, at sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Ved vurderingen af, om anklagemyndigheden bør indgive en ansøgning om anketilladelse til Højesteret i en konkret sag, vil Rigsadvokaten endvidere lægge vægt på, om der er rimelig udsigt til, at Højesteret vil nå til et andet resultat end landsretten.

Rigsadvokaten har efter en samlet, konkret vurdering ikke fundet grundlag for på anklagemyndighedens initiativ at søge Østre Landsrets dom af 12. december 2023 indbragt for Højesteret. Rigsadvokaten er bekendt med, at i hvert fald en af de tiltalte har ansøgt Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at anke spørgsmålet om den geografiske udstrækning af opholdsforbuddet til Højesteret.

Rigsadvokaten har efter landsrettens dom taget skridt til, at de erfaringer om anvendelsesområdet for indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, som efter Rigsadvokatens opfattelse kan drages af landsrettens dom, vil blive delt med alle politikredse og statsadvokaturer, og at

det fortsat sikres, at anklagemyndigheden giver domstolene mulighed for at afgøre, om der i medfør af denne bestemmelse er grundlag for frakendelse af dansk indfødsret og dermed udvisning i konkrete sager, hvor en tiltalt med andet statsborgerskab foruden dansk indfødsret kan anses for at have udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, herunder ved en strafbar lovovertrædelse omfattet af straffelovens § 81 a.””

Kaare Dybvad Bek

/

Christine V. Johansen